

Vergaderjaar 1990–1991 Nr. 301

22 199 (R 1413)**Derde amendement van de Overeenkomst betreffende het Internationale Monetaire Fonds (Trb. 1991, 70)****Nr. 1****BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN**

Aan de Voorzitters van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 19 juli 1991

Ter griffie van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen op 16 augustus 1991. De wens dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal wordt onderworpen kan door of namens een van beide Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de Tweede Kamer of door de Gevolmachtigde Ministers van de Nederlandse Antillen of van Aruba te kennen worden gegeven uiterlijk op 16 september 1991.

Ter voldoening aan het ter zake bepaalde in de grondwet en het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden¹, de Raad van State van het Koninkrijk gehoord, heb ik de eer U hierbij ter stilzwijgende goedkeuring over te leggen het derde amendement van de Overeenkomst betreffende het Internationale Monetaire Fonds (Trb. 1991, 70)²

Een toelichtende nota bij het amendement treft U eveneens hierbij aan.

De goedkeuring wordt voor het gehele Koninkrijk gevraagd.

Aan de Gouverneurs van de Nederlandse Antillen en van Aruba is verzocht hogergenoemde stukken op 16 augustus 1991 over te leggen aan de Staten van de Nederlandse Antillen en de Staten van Aruba.

De Gevolmachtigde Ministers van de Nederlandse Antillen en van Aruba zijn van deze overlegging in kennis gesteld.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
H. van den Broek

¹ Art. 91, (1) add. art. XXI, GW; Art. 61, (3), G.W. 1972, en Art. 24 Statuut.

² Ter inzage gelegd op de bibliotheek.

S–IZ

TOELICHTENDE NOTA

Inleiding

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt omdat het uitsluitend een opmerking van redactionele aard bevat (artikel 25a, derde lid, onder b, van de wet op de Raad van State).

Met deze Toelichtende Nota wordt goedkeuring gevraagd voor het derde amendement van de Artikelen der Overeenkomst van het Internationale Monetaire Fonds (Washington, 27 december 1945; Trb. 1956, no. 153). Het derde amendement voorziet in een wijziging van de tekst van Artikel XXVI, Sectie 2, alsmede in een nieuw Schema L. Bovendien worden nieuwe voorzieningen in Artikel XII, Sectie 3i, en Schema D betreffende de gevolgen van een beëindiging van schorsing opgenomen.

Het Interim Comité van de Raad van Bestuur van het IMF heeft op 8 mei 1990 het College van Bewindvoerders verzocht de tekst van een amendement van de Artikelen der Overeenkomst voor te stellen. Dit amendement diende voorschriften te bevatten betreffende opschorting van stemrecht en aanverwante rechten van lid-staten die hun verplichtingen onder de Artikelen niet nakomen. Het College van Bewindvoerders diende op 31 mei 1990 een resolutie in, welke op 28 juni 1990 door de Raad van Bestuur werd goedgekeurd. Van de 151 gouverneurs waren er 92 – waaronder het Koninkrijk – met 79,4% van het totaal der stemmen voor de resolutie. De voorstemmen bedroegen 88,2% van de uitgebrachte stemmen, ruimschoots meer dan de benodigde 50% voor aanvaarding van een resolutie. Twaalf leden met 3,6% van het totaal der stemmen stemden tegen.

Uiterlijk binnen drie maanden nadat drie-vijfde van de lid-staten met vijftientig procent van het totaal der stemmen het derde amendement heeft geratificeerd en de lid-staten hiervan door het IMF in kennis zijn gesteld, wordt het voor alle lid-staten van kracht. Ratificatie door het Koninkrijk vereist de goedkeuring van de gewijzigde verdragstekst door de Staten-Generaal alsmede door de Staten van de Nederlandse Antillen en Aruba.

Samenvatting van het Derde Amendement

Artikel XXVI, Sectie 2a, van de huidige Artikelen der Overeenkomst betreffende het Internationale Monetaire Fonds (Trb. 1977, 40) machtigt het IMF door middel van een verklaring een lid het gebruik van de algemene middelen te ontzeggen als het lid één of meerdere van zijn verplichtingen onder de Artikelen niet nakomt. Een dergelijke beslissing kan door het College van Bewindvoerders ondersteund door een meerderheid van de uitgebrachte stemmen worden genomen. Artikel XXVI, Sectie 2b, van de huidige Artikelen voorziet het IMF van de mogelijkheid een lid te dwingen tot opzegging van zijn lidmaatschap als het lid langdurig één of meerdere van zijn verplichtingen onder de Artikelen niet nakomt. Voor deze beslissing door de Raad van Bestuur is een meerderheid van vijftientig procent van het totaal aantal stemmen vereist.

Het amendement stelt het IMF in staat een lid te schorsen, hetgeen betekent dat de stem- en aanverwante rechten van het desbetreffende lid worden opgeschort. Deze additionele sanctie is daarmee zwaarder dan de bovengenoemde verklaring maar minder zwaar dan een gedwongen opzegging van lidmaatschap. Schorsing vereist een beslissing van het College van Bewindvoerders met een meerderheid van zeventig procent van de totale stemmen. De voorwaarden waaronder tot schorsing kan worden overgegaan, worden in de herziene versie van Artikel XXVI, Sectie 2b, geformuleerd. Schorsing kan worden opgelegd indien een verplichting onder de Artikelen niet wordt nagekomen, behalve, in overeenstemming met Artikel XXIII, Sectie 2f, indien het een verplichting met betrekking tot bijzondere trekkingsrechten betreft.

Schorsing wordt een verplicht onderdeel van een eventuele uitstotings-procedure. Een schorsing kan derhalve pas worden opgelegd nadat een verklaring is aangenomen die het gebruik van de algemene middelen door het lid onmogelijk maakt. Tevens kan pas tot een verplichte opzegging van het lidmaatschap worden overgegaan na een beslissing tot schorsing. Tussen de opeenvolgende maatregelen dient een redelijke tijd te zijn verlopen.

Gedurende de periode van schorsing zijn de voorzieningen van Schema L van toepassing. Schorsing resulteert uit hoofde van Schema L in opschorting van het recht van een lid deel te nemen aan de aanvaarding van een voorgesteld amendement van de Artikelen. Echter, de opschorting van stemrecht laat onverlet het recht van het lid deel te nemen aan de aanvaarding van amendementen die onder Artikel XXVIIIb unanieme aanvaarding vereisen of amendementen die betrekking hebben op de SDR-afdeling. Na schorsing vervalt eveneens het recht van een lid functionarissen te benoemen of te kiezen. Functionarissen die alleen door het geschorste land zijn benoemd of gekozen verliezen onmiddellijk hun ambt. Functionarissen die ook door andere landen zijn gekozen blijven in functie totdat een nieuwe functionaris is gekozen en brengen in de tussenperiode (van maximaal 90 dagen) alleen de stemmen van de resterende niet-geschorste leden uit. Het geschorste land is toegestaan een waarnemer naar bijeenkomsten van het IMF af te vaardigen, voorzover op de bijeenkomsten geen verzoeken van het desbetreffende land worden behandeld en geen onderwerpen worden besproken die het lid nadrukkelijk aangaan.

Opheffing van schorsing is niet automatisch gekoppeld aan eliminatie van de betalingsachterstand, maar vereist een beslissing van het College van Bewindvoerders ondersteund door dezelfde meerderheid die vereist is voor het opleggen van de schorsing, namelijk zeventig procent van het totaal aantal stemmen.

Achtergrond van het Derde Amendement

De derde wijziging van de Artikelen der Overeenkomst dient tegen de achtergrond van het probleem van de betalingsachterstanden van leden aan het IMF te worden beschouwd. Betalingsachterstand van rente en hoofdsom tasten de financiële grondslag van het IMF aan en hebben tot gevolg dat crediteuren van het IMF een lagere rentevergoeding ontvangen, terwijl wel op tijd betalende debiteuren van het IMF een opslag op de verschuldigde rente moeten betalen.

Sinds 1983 is de omvang van de betalingsachterstand voortdurend gestegen. In 1983 bedroeg de totale betalingsachterstand SDR 60 mln. Eind 1989 was dit totaal opgelopen tot SDR 3,1 mrd. verdeeld over veertien lid-staten. Tegen elf van de veertien lid-staten was eind 1989 een klacht uitgevaardigd omdat ze een langdurige betalingsachterstand hadden. In augustus 1990 was de betalingsachterstand opgelopen tot SDR 3,3 mrd., waarvan Liberia, Peru, Soedan en Zambia drie-kwart voor hun rekening namen.

Om het probleem van betalingsachterstand aan te pakken heeft het IMF de geïntensiveerde coöperatieve benadering ontwikkeld. Deze benadering, die tijdens de vergadering van het Interim Comité in september 1988 in Berlijn is overeengekomen, bevat drie elementen:

- preventieve maatregelen;
- maatregelen in onderlinge samenwerking;
- afschrikkende maatregelen.

De kern van de coöperatieve benadering is preventie, waarbij adequate IMF-conditionaliteit en onderzoek naar de capaciteit van een land om kredieten terug te betalen centraal staan. Het onderlinge samenwerkings-element van deze benadering berust op het streven naar herstel van de

gebruikelijke samenwerking van het IMF met het lid en gebruikt daarbij als hulpmiddel de zogenaamde rechtenbenadering. De rechtenbenadering is gericht op het vereffenen van achterstallige betalingen door elf leden die eind 1989 langdurige betalingsachterstanden hadden. Onder de rechtenbenadering kan een lid met het IMF een alomvattend programma van ongeveer drie jaar opstellen, waarbij het lid gedurende deze periode, mits het tot tevredenheid presteert, trekkingsrechten accumuleert. Het maximale bedrag aan geaccumuleerde rechten is gelijk aan de omvang van de totale betalingsachterstand van het lid bij aanvang van het programma.

De mogelijkheid tot schorsing van een lid is een additionele afschrikkende maatregel in het kader van de geïntensiverde coöperatieve benadering. Het derde amendement vormt derhalve een integraal onderdeel van de geïntensiverde coöperatieve benadering.

Koppeling Derde Amendement en 9e Quotaverhoging

Tijdens de besprekingen over het derde amendement kon het Koninkrijk met de inhoud van de schorsingsmaatregel instemmen. Het Koninkrijk heeft zich evenwel verzet tegen de koppeling tussen de aanvaarding van het derde amendement en de effectuering van de negende quotaverhoging. Deze koppeling stelden de Verenigde Staten, die met betrekking tot de quotaverhoging een blokkerende minderheid kunnen vormen, als voorwaarde voor hun akkoord met de negende quotaverhoging. De meeste lid-staten betreurden de koppeling van deze verschillende onderwerpen omdat zodoende de quotaverhoging zou kunnen worden bedreigd. Uiteindelijk is een meerderheid van de lid-staten, inclusief het Koninkrijk, over de bezwaren heengestapt om verdere vertraging van de reeds te lang uitgestelde negende quotaverhoging te vermijden.

Koninkrijkspositie

Aangezien de desbetreffende Overeenkomst voor het gehele Koninkrijk geldt, wordt de goedkeuring ook voor het gehele Koninkrijk gevraagd.

Conclusie

Het ziet er naar uit dat het derde amendement door een ruime meerderheid van de lid-staten zal worden aanvaard, al bestaat er geen zekerheid dat de vijfentachtig procent van de totale stemmen, die nodig is voor ratificatie van de aanvaarde resolutie, zal worden behaald. Aanvaarding van het derde amendement is zowel nodig voor een al omvattende implementatie van de geïntensiverde coöperatieve benadering als voor de effectuering van de negende quotaverhoging. Beide zijn belangrijk voor een goed functioneren van het IMF.

De Minister van Financiën,
W. Kok

De Minister van Buitenlandse Zaken,
H. van den Broek